



DKSiW-K-II-095-1/2015

Warszawa, dnia lutego 2015 r.

Egz. Nr

PROTOKÓŁ

z kontroli zrealizowanej w trybie uproszczonym, ujętej w Planie kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na 2015 r., na temat *Realizacja zadań zleconych z zakresu ratownictwa górskiego na podstawie umów¹ nr 2/DRIOL/DB/2014² oraz nr 3/DRIOL/DB/2014³*, przeprowadzonej w Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym w Zakopanem, z siedzibą przy ul. Piłsudskiego 63a⁴.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone od dnia 4 lutego 2015 r. do dnia 12 lutego 2015 r., na podstawie art. 38 ust. 2 pkt 2 oraz art. 39 ust. 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich*⁵, przez zespół kontrolerów MSW w składzie:

- Kierownik – Helena Podgórska, główny specjalista w Departamencie Kontroli, zespołu kontrolnego Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia Nr 3/2015 z dnia 2 lutego 2015 r.
- Członek – Monika Myszkowska, starszy specjalista w Departamencie Kontroli, zespołu kontrolnego Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia Nr 4/2015 z dnia 2 lutego 2015 r.

¹ Zawartych w dniu 22 stycznia 2014 r. między Ministrem Spraw Wewnętrznych, reprezentowanym przez Pana Stanisława Rakoczego – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych a Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym z siedzibą w Zakopanem reprezentowanym przez Pana Czesława Ślimaka – Wiceprezesa Zarządu Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz Pana Jana Krzysztofa – Naczelnika Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

² Umowa nr 2/DRIOL/DB/2014 o *powierzenie realizacji zadania publicznego na wykonanie zadań z zakresu ratownictwa górskiego określonych w ustawie o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich na terenie Tatr oraz Pasma Spisko-Gubałowskiego, w celu zapewnienia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach poprzez utrzymywanie gotowości kadry ratowników górskich, utrzymywanie obsługi administracyjnej i opracowywanie komunikatów lawinowych*, zmieniona aneksem nr 1 z dnia 7 lipca 2014 r., aneksem nr 2 z dnia 29 września 2014 r. oraz aneksem nr 3 z dnia 17 grudnia 2014 r. - zwana też dalej umową nr 2/DRIOL/DB/2014.

³ Umowa nr 3/DRIOL/DB/2014 o *powierzenie realizacji zadania publicznego na wykonanie zadań z zakresu ratownictwa górskiego określonych w ustawie o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich poprzez utrzymywanie gotowości operacyjnej śmigłowca ratowniczego będącego w dyspozycji TOPR oraz wykonywanie z jego użyciem ratownictwa górskiego na obszarze Tatr, Pasma Spisko-Gubałowskiego, oraz na wezwanie innych służb w szczególności na obszarach górskich południowej Małopolski*, zmieniona aneksem nr 1 z dnia 2 czerwca 2014 r., aneksem nr 2 z dnia 12 listopada 2014 r. oraz aneksem nr 3 z dnia 17 grudnia 2014 r. - zwana też dalej umową nr 3/DRIOL/DB/2014.

⁴ Zwanym też dalej TOPR lub Zleceniobiorcą.

⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1241 z późn. zm.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Zgodność podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami umów oraz załączonych do umów ofert realizacji zadania publicznego.
2. Terminowość realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych.
3. Poprawność prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokumentacji dotyczącej zadań publicznych.
4. Prawdliwość i terminowość rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadań pod względem rzeczowym i finansowym.
5. Wykonanie zaleceń pokontrolnych sformułowanych po kontroli przeprowadzonej przez MSW w okresie 5-11 lutego 2013 r.

Kontrolą został objęty termin realizacji zadań publicznych zleconych przez MSW, obejmujący okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r.

Celem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadań publicznych pod względem legalności, celowości i gospodarności, w tym wydatkowania dotacji przekazanej w ramach umowy Nr 2/DRiOL/DB/2014 zawartej w dniu 22 stycznia 2014 r. i umowy Nr 3/DRiOL/DB/2014 zawartej w dniu 22 stycznia 2014 r. oraz rzetelności prowadzenia dokumentacji finansowo-księgowej związanej z realizacją ww. umów, jak i sporządzonych sprawozdań (częściowych i końcowego) z wykonania zadań. Ponadto, celem kontroli była ocena wykonania zaleceń pokontrolnych sformułowanych po kontroli przeprowadzonej przez MSW w okresie 5-11 lutego 2013 r.

OCENA OGÓLNA:

W kontrolowanym zakresie **pozytywnie oceniono** osiągnięcie celów, określonych w zleconych zadaniach publicznych, dotyczących w szczególności ratowania osób potrzebujących pomocy na terenie Tatr i Pasma Spisko-Gubałowskiego oraz innych obszarów górskich południowej Małopolski. Ponadto **pozytywnie oceniono** zgodność i terminowość podjętych działań oraz poniesionych wydatków z postanowieniami umów oraz załączonymi do umów ofertami realizacji zadań publicznych, w tym rzetelne rozliczenie udzielonych dotacji.

Przedstawiona ocena została sformułowana na podstawie ocen wynikających z dokonanych w toku kontroli, następujących ustaleń.

USTALENIA KONTROLI:

1. Zgodność podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami umów oraz załączonych do umów ofert realizacji zadania publicznego.

Na podstawie dokumentacji⁶, wytwarzanej w ramach planowanych dyżurów oraz prowadzonych działań ratowniczych, ustalono że działania TOPR oraz poniesione wydatki na realizację zadań z zakresu ratownictwa górskiego były zgodne z postanowieniami zawartych umów, w tym z załączonymi do nich ofertami oraz osiągnięto zakładane cele i rezultaty.

⁶ Prawidłowość wykonania zadania publicznego została skontrolowana na podstawie oryginalnych dokumentów źródłowych, wytworzonych w związku z realizacją zadania od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r., tj.:

- miesięcznych planów dyżurów poszczególnych ratowników górskich,
- list obecności ratowników górskich,
- kart ewidencji czasu pracy,
- zestawienia godzin pracy społecznej ratowników za 2014 r.
- rejestru działań ratowniczych,
- akt osobowych ratowników,
- zaświadczeń ratowników potwierdzających ukończenie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- książek dyżurów prowadzonych w poszczególnych miejscach dyżuru,
- ewidencji wypadków.

W zakresie i na warunkach określonych w umowie nr **2/DRiOL/DB/2014** oraz zgodnie z sporządzonymi do niej aneksami Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe wykonało zadanie publiczne zlecone przez Ministra Spraw Wewnętrznych poprzez:

1) Utrzymywanie gotowości ratowniczej:

Utrzymanie gotowości ratowniczej polegało na pracy ratowników zatrudnionych średniorocznie w przeliczeniu na 35 etatach⁷, na umowy o pracę, które były sfinansowane w 100% z dotacji przekazanej przez MSW oraz dodatkowo 113 czynnych ratowników, pracujących społecznie. W ramach gotowości ratowniczej były pełnione całodobowe dyżury ratownicze w stacji centralnej TOPR, dzienne w bazie śmigłowca ratowniczego oraz w schroniskach górskich przy Morskim Oku, w Dolinie Pięciu Stawów, na Hali Gąsienicowej, w obsadzie określonej w umowie. W ramach realizacji zadania sporządzano plany dyżurów oraz dokonywano ich bieżącej aktualizacji, uwzględniającej dane ratowników dyżurujących, czas trwania dyżuru, jak i miejsca odbywania dyżuru. Potwierdzenie rozpoczęcia i zakończenia dyżuru było dokumentowane w książkach dyżurów, prowadzonych w poszczególnych dyżurkach TOPR oraz było sygnowane przez ratowników własnoręcznym podpisem na listach obecności ratowników górskich.

Działania podejmowane podczas dyżurów były rejestrowane na kartach, stanowiących integralną część *Rejestru Działań Ratowniczych w Górach – TOPR*, w których wskazano czas przyjęcia zgłoszenia, rodzaj podjętego działania⁸, informację o podjętych działaniach, w tym liczbę ratowników górskich zadysponowanych do działań ratowniczych⁹ oraz o użytych środkach transportu, czasie dotarcia do miejsca wypadku, podjętych działaniach, w tym o rodzaju czynności podjętych w ramach udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy, godzinie zakończenia działań.

2) Przeprowadzanie działań ratowniczych:

Utrzymanie kadry ratowników zawodowych TOPR umożliwiło podjęcie natychmiastowych działań ratowniczych, polegających na: przyjęciu zgłoszenia o wypadku lub innym zdarzeniu, dotarciu na miejsce wypadku z wyposażeniem ratowniczym, udzieleniu kwalifikowanej pierwszej pomocy, zabezpieczeniu i ewakuacji osób przebywających w górach, z terenów stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia, transporcie osób, które uległy wypadkowi, poszukiwaniu osób zaginionych w górach oraz transporcie zwłok z gór. Ustalono, że wywiązując się z postanowień umowy Zleceniobiorca po zakończeniu działań ratowniczych przekazywał do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego informacje dotyczące wypadków ze skutkiem śmiertelnym, albo w których zagrożone było życie lub zdrowie więcej niż trzech osób.

Jednocześnie ustalono, że w okresie realizacji zadania nie było zdarzeń, które wymagałyby wsparcia TOPR przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, w prowadzeniu działań ratowniczych.

3) Opracowywanie i udostępnianie komunikatu lawinowego:

Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe poza utrzymaniem gotowości ratowniczej zapewniało również odpowiedni poziom informacji o występujących zagrożeniach lawinowych w górach oraz na zorganizowanych terenach narciarskich.

W okresach zalegania śniegu, Zleceniobiorca opracowywał i udostępniał komunikaty lawinowe oraz w celu prognozowania zagrożenia lawinowego organizował dyżury ratowników, którzy posiadali odpowiednią wiedzę i umiejętności do przygotowania komunikatu. Opracowane komunikaty były przekazywany automatycznie za pośrednictwem poczty elektronicznej do Tatrzańskiego Parku

⁷ W tym 33 ratowników zatrudnionych w TOPR na czas nieokreślony.

⁸ Wyprawa ratownicza, akcja, interwencja.

⁹ Z podziałem na ratowników zawodowych i ochotników.

Narodowego oraz były zamieszczane na stronach internetowych TOPR, co wypełniło obowiązki TOPR wynikające z umowy.

4) Prowadzenie dokumentacji wypadków:

Zgodnie z postanowieniami umowy dotacyjnej, Zleceniobiorca wywiązywał się z obowiązku prowadzenia dokumentacji wypadków. Ustalono, że informacje o zaistniałych zdarzeniach oraz o pomocy udzielanej osobom poszkodowanym były rejestrowane w kartach wypadku, wytwarzanych w ramach *Rejestru Działań Ratowniczych w Górach – TOPR*. Analizując karty wypadku stwierdzono, że w 2014 r. podczas przeprowadzenia 472 wypraw ratunkowych, akcji czy interwencji, ratownicy górscy TOPR udzielili pomocy 551 osobom, które uległy wypadkom lub były narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia. W powyższym zakresie ustalono, że liczba prowadzonych działań ratowniczych, informacje dotyczące rodzaju¹⁰, liczby podjętych działań, wykorzystanych sił i środków TOPR oraz liczby poszkodowanych osób, którym udzielono pomocy albo które w wyniku wypadku poniosły śmierć, pokrywała się z danymi przedstawionymi w sprawozdaniach z realizacji w 2014 r. zadania publicznego, sporządzonych, a następnie przesłanych do MSW.

Ponadto, zgodnie z umową TOPR wywiązało się z obowiązku prowadzenia dokumentacji na potrzeby kontroli, na podstawie których ustalono, że informacje ujęte w kartach *Rejestru Działań Ratowniczych w Górach – TOPR* oraz w prowadzonej w TOPR ewidencji wypadków, potwierdzają udział ratowników górskich, których wskazano w miesięcznych planach dyżurów ratowników górskich¹¹. Natomiast sposób rozliczania i ewidencjonowania czasu pracy ratowników TOPR umożliwiał ustalenie liczby aktywnych ratowników ochotników oraz ich przepracowanych godzin ochotniczych na rzecz ratownictwa górskiego.

Poza tym ustalono, że zgodnie z ustawią o *Państwowym Ratownictwie Medycznym*, ratownicy górscy TOPR posiadali aktualne zaświadczenia o ukończeniu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskaniu tytułu ratownika. Jednocześnie w związku z gromadzeniem, przetwarzaniem i przekazywaniem danych osobowych, a także wprowadzaniem ich do systemów informatycznych ustalono¹², że Naczelnik TOPR upoważnił ratowników górskich do przetwarzania danych osobowych oraz sporządził ewidencję osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych¹³.

Zgodnie z postanowieniami umowy nr **3/DRiOL/DB/2014** oraz uwzględniając aktualizację szczegółowego zakresu rzeczowego zadania wynikającą z aneksów zawartych do umowy, Zleceniobiorca w okresie objętym kontrolą zrealizował następujące zadania:

- 1) Utrzymywanie gotowości operacyjnej śmigłowca wraz z utrzymaniem zaplecza dla śmigłowca i załogi oraz jego wykorzystanie do działań ratowniczych i szkoleniowych w ratownictwie górskim z wyłączeniem czasu trwania remontu śmigłowca.
- 2) Przeprowadzenie remontu śmigłowca.

Ustalono, że w okresie realizacji zadania określonego umową śmigłowiec TOPR był wykorzystywany podczas działaniach ratowniczych prowadzonych przez TOPR, w szczególności podczas ratowania osób potrzebujących pomocy na terenie Tatr i Pasma Spisko-Gubałowskiego oraz innych obszarów górskich południowej Małopolski. Ponadto, w celu realizacji zadania publicznego były pełnione dyżury ratowników górskich i załogi śmigłowca.

¹⁰ Wypraw, akcji i interwencji.

¹¹ Którzy na listach obecności własnoręcznym podpisem sygnowali pełnienie dyżurów ratowniczych.

¹² zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *ochronie danych osobowych* (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

¹³ Stanowiącą załącznik nr 6 do Zarządzenia Naczelnika TOPR nr 1/2012 z dnia 1 marca 2012 r. *określającego politykę bezpieczeństwa przy przetwarzaniu danych osobowych w Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym*.

Weryfikacja dokumentacji sporządzonej przez ratowników górskich pełniących dyżury w Bazie Śmigłowca przy ul. Kamieniec 10, potwierdziła zapewnienie gotowości załogi śmigłowca do działań ratowniczych oraz szkoleniowych. Analizując ww. dokumentację stwierdzono, że Zleceniodawca wywiązał się z obowiązku prowadzenia bieżących wykazów lotów wykonywanych w ramach ratownictwa górskiego¹⁴.

Ponadto, w oparciu o kontrolowaną dokumentację ustalono, że w Tatrach przeprowadzono 165 wypraw ratunkowych, w tym 106 z użyciem śmigłowca oraz 240 akcji ratunkowych, w tym 32 z użyciem śmigłowca oraz 22 interwencje ratunkowe. W paśmie Spisko-Gubałowskim przeprowadzono 1 wyprawę ratunkową z udziałem śmigłowca oraz 31 akcji ratunkowych, w tym 10 z użyciem śmigłowca. Na obszarach górskich południowej Małopolski miało miejsce 13 zdarzeń, w tym 5 wypraw ratunkowych z udziałem śmigłowca i 8 akcji ratunkowych z udziałem śmigłowca.

Ustalono, że od dnia 10 czerwca 2014 r. rozpoczęto realizację zadania remontu śmigłowca Sokół W-3A, będącego na wyposażeniu TOPR. Zakończenie remontu oraz końcowego przeglądu śmigłowca zaplanowano w drugiej połowie marca 2015 r. Ponadto potwierdzono, że do czasu wyremontowania śmigłowca TOPR, realizacja zadania publicznego z zakresu ratownictwa górskiego, odbywa się przy wykorzystaniu załogi i śmigłowca Policji.

Stosowanie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *prawo zamówień publicznych*:

Na podstawie dokumentacji przetargowej ustalono, że wyposażenie ratowników górskich w sprzęt i ekwipunek, rozbudowa systemu łączności radiowej w ramach systemu bezpieczeństwa w Tatrach oraz zakup specjalistycznego samochodu terenowego, a także przeprowadzenie remontu śmigłowca, zostało zrealizowane w ramach 11 postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych¹⁵ na podstawie ww. ustawy *Prawo zamówień publicznych*¹⁶.

W ramach umowy nr **2/DRIOL/DB/2014**, Zleceniobiorca przeprowadził 5 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego¹⁷ oraz dokonując zakupów poniżej

¹⁴ Wykaz zawierał datę wykonania lotu, czas rozpoczęcia i czas zakończenia lotu, numer rejestru zawierający szczegółowy opis podejmowanych działań ratowniczych lub numer sprawozdania ze szkolenia, którego dotyczył wykonany lot.

¹⁵ Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, w ramach przekazywanych przez MSW dotacji, w 2014 r. przeprowadziło na podstawie ww. ustawy 11 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W ramach umowy nr 2/DRIOL/DB/2014 przeprowadzono 5 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Natomiast realizując postanowienia umowy nr 3/DRIOL/DB/2014 zamawiający przeprowadził 5 przetargów w trybie z wolnej ręki oraz 1 przetarg nieograniczony.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 907, z późn. zm., zwanej też dalej ustawą *Pzp*.

¹⁷ Postępowanie nr **5/2014** przetarg nieograniczony na dostawę 50 kompletów sprzętu i ekwipunku ratowniczego. Zamówienie, którego zamawiający zamierzał udzielić, zostało ustalone na kwotę 1.019.000,00 zł netto, co stanowiło równowartość 296.575 euro. Wynagrodzenie dostawców w wysokości 424.500,00 zł brutto, zostało wyliczone zgodnie z ofertami złożonymi przez Arcteryx Equipment INC z siedzibą w Kanadzie, Amer Sports Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Tatra Trade s. c. z siedzibą w Zakopanem, Alpinika Jadwiga Kubica-Gomola z siedzibą w Rybniku.

Postępowanie nr **6/2014** przetarg nieograniczony na dostawę sprzętu i ekwipunku ratowniczego. Zamówienie, którego zamawiający zamierzał udzielić, zostało ustalone na kwotę 588.665,00 zł netto, co stanowiło równowartość 180.951 euro. Wartość zawartych umów na kwotę w wysokości 290.650,00 zł brutto, została wyliczona zgodnie z ofertami złożonymi przez Walcabout z siedzibą w Warszawie, Montano Tadeusz Grzegorzewski z siedzibą w Nowym Targu, CRAG SPORT s. c. z siedzibą w Krakowie, Sport Team Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Alpinika Jadwiga Kubica-Gomola z siedzibą w Rybniku.

Postępowanie nr **11/2014** przetarg nieograniczony na dostawę sprzętu do łączności radiowej. Zamówienie, którego zamawiający zamierzał udzielić, zostało ustalone na kwotę 210.000,00 zł netto, co stanowiło równowartość 61.137 euro. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone zgodnie z ofertą Aksel Sp. z o. o. z siedzibą w Rybniku na kwotę 285.000,84 zł brutto.

Postępowanie nr **12/2014** przetarg nieograniczony na dostawę samochodu terenowego. Zamówienie, którego zamawiający zamierzał udzielić, zostało ustalone na kwotę 205.000,00 zł netto, co stanowiło równowartość 59.682 euro. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone zgodnie z ofertą CAR-Master Sp. z o.o. na kwotę 219.001,05 zł brutto, (pierwsze postępowanie nr **10/2014** na dostawę samochodu zostało unieważnione z powodu niezłożenia ważnej oferty).

30.000 euro przeprowadzono 3 postępowania, w których do złożenia ofert zapraszano co najmniej 5 dostawców.

W dniu 7 lipca 2014 r. minister właściwy do spraw wewnętrznych na podstawie zawartego aneksu nr 1 do umowy nr 2/DRIOL/DB/2014 zwiększył dotację dla TOPR o kwotę w wysokości 1.189.000,00 zł na wyposażenie w ekwipunek i sprzęt ratowniczy dla 50 ratowników górskich¹⁸. Z uwagi na fakt, że wartość złożonych ofert była niższa od zaplanowanych kosztów, pozostałe środki finansowe pozwoliły na zwiększenie liczby zakupionego ekwipunku i sprzętu ratowniczego dla 61 ratowników. Na podstawie wystawionych faktur VAT ustalono¹⁹, że Zleceniobiorca za dostawę 61 kompletów²⁰ sprzętu zapłacił dostawcom łącznie kwotę w wysokości 1.192.666,78 zł²¹, różnicę w wynagrodzeniu w wysokości 3.666,78 zł uregulowano ze środków własnych TOPR.

Po przeprowadzeniu postępowania nr 11/2014, w ramach zawartej umowy TOPR udzielił zamówienia na rozbudowę systemu łączności radiowej w ramach systemu bezpieczeństwa w Tatrach. Ponadto, po przeprowadzeniu dwóch przetargów nieograniczonych zakupiono samochód terenowy. Z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy *Pzp*, zakupiono wyposażenie specjalistyczne do górskiego ratownictwa śmigłowcowego²².

Realizując postanowienia umowy nr **3/DRIOL/DB/2014**, Zleceniobiorca przeprowadził 5 postępowań²³ o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki²⁴. Ponadto, w ramach zawartej umowy przeprowadzono jeden przetarg nieograniczony (postępowanie nr 8/2014) na wykonanie remontu

¹⁸ Zamówienie obejmowało 50 kompletów określonych w 17 grupach asortymentowych, tj.: kurtka i spodnie organizacyjne, kurtka i spodnie ochronne zewnętrzne, kurtka i spodnie górskie, kompletna bielizna (pierwsza i druga warstwa), dwie sztuki koszulek letnich, kamizelka, stuptuty, rękawice górskie podwójne, rękawice 5-palczaste techniczne, czapka zimowa, 2 pary skarpet sportowych, 2 pary skarpet zimowych, buty letnie, buty przejściowe, buty zimowe, buty treningowe, kurtka termiczna puchowa, kurtka i spodnie termiczne techniczne, spodnie skituruowe, kurtka i spodnie techniczne (wspinaczkowe), komplet ubrania treningowego, okulary ochronne przeciwsłoneczne, narty, wiązania, buty, kijki, dwie pary fok, nóż do nart (haszla), kask, raki, czekan, gogle, plecak skituruowy.

¹⁹ Po przeprowadzeniu postępowania nr 5/2014 o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na dostawę 50 kompletów sprzętu i ekwipunku ratowniczego, z powodu niezłożenia ofert na wszystkie asortymenty zamówienia, zakupiono 7 z 17 grup zaplanowanego z zamówienia. W drodze postępowania nr 6/2014 nabyto 9 grup po 50 kompletów sprzętu i ekwipunku ratowniczego. Zamówienia udzielono firmie Walcabout z siedzibą w Warszawie, Montano Tadeusz Grzegorzewski z siedzibą w Nowym Targu, CRAG SPORT s. c. z siedzibą w Krakowie, Sport Team Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Alpinika Jadwiga Kubica-Gomola z siedzibą w Rybniku. Dodatkowo nie stosując przepisów ustawy *Pzp*, zrealizowano dostawę 11 kompletów każdego asortymentu sprzętu i ekwipunku ratowniczego.

²⁰ Zmiana liczby zakupionego sprzętu i ekwipunku ratowniczego oraz rozbudowa systemu łączności radiowej w ramach systemu bezpieczeństwa w Tatrach została ujęta w zawartym aneksie nr 2 do umowy nr 2/DRIOL/DB/2014.

²¹ W tym za 11 kompletów zapłacono dostawcom wynagrodzenie w wysokości 215.071,06 zł.

²² Zleceniobiorca w AKSEL Sp. z o. o. z siedzibą w Rybniku, za kwotę w wysokości 33.191,55 zł brutto zakupił 21 kompletów zestawów do łączności w działaniach ze śmigłowcem oraz w firmie MILENA PLUS Rafał Gielnik z siedzibą w Kętrzynie, w cenie 30.737,00 zł brutto zakupił 21 kombinezonów specjalistycznych do działań z pokładu śmigłowca. Ponadto, w firmie Dream Peak Jędrzej Komosiński z siedzibą w Tarnowie, za kwotę 48.934,20 zł brutto zakupił 61 kompletów bielizny dwuwarstwowej, na dostawę której nie złożono oferty w dwóch przeprowadzonych przetargach nieograniczonych na dostawę sprzętu i ekwipunku ratowniczego.

²³ Na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a i b ustawy *Pzp*.

²⁴ Postępowanie nr **1/2014** przetarg w trybie z wolnej ręki na wykonanie remontu głównego podzespołów śmigłowca Sokół W-3A. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone zgodnie z ofertą HS Wrocław Sp. z o.o. na kwotę 822.747,00 zł brutto.

Postępowanie nr **2/2014** przetarg w trybie z wolnej ręki na wykonanie przeglądu oraz remontu podzespołów śmigłowca Sokół W-3. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone zgodnie z ofertą WSK PZL Rzeszów SA, na kwotę 1.339.470 zł brutto.

Postępowanie nr **3/2014** przetarg w trybie z wolnej ręki na wykonanie przeglądu oraz remontu podzespołów śmigłowca Sokół W-3. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone zgodnie z ofertą WSK PZL Świdnik SA, na kwotę 2.990.876,61 zł brutto, (w związku z zaistnieniem potrzeby wykonania robót dodatkowych w wysokości 881.969,55 zł brutto, aneksem z dnia 27 października 2014 r., zmieniono wartość wynagrodzenia oraz termin realizacji umowy).

Postępowanie nr **4/2014** przetarg w trybie z wolnej ręki na dostawę podzespołów do śmigłowca Sokół W-3. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone zgodnie z ofertą WSK Poznań Sp. z o.o., na kwotę 204.180,00 zł brutto.

Postępowanie nr **9/2014** przetarg w trybie z wolnej ręki na dostawę 2 sztuk nowych bloków do śmigłowca Sokół W-3. Wynagrodzenie wykonawcy zostało ustalone zgodnie z ofertą HS Wrocław Sp. z o.o., na kwotę 380.000,00 zł brutto.

głównych prądnic na śmigłowcu Sokół W-3A oraz wykonanie kontrolnego rozładowania butli przeciwpożarowych złożono jedną ofertę, w której wynagrodzenie za realizację zamówienia wyliczono na kwotę 83.935,20 zł. Zgodnie z zawartą w dniu 26 września 2014 r. umową, NAVKOM SYSTEM s.c. z siedzibą w Świdniku zobowiązała się do dnia 31 października 2014 r., wykonać remont dwóch prądnic zabudowanych w śmigłowcu TOPR oraz wykonać kontrolne rozładowanie butli przeciwpożarowych. Zgodnie z zawartym aneksem z dnia 20 października 2014 r. wykonawca zobowiązał się dostarczyć do dnia 15 grudnia 2014 r. dwie pełnosprawne butle gaśnicze do zabudowy w śmigłowcu, które będą posiadać odpowiednie poświadczenie. Zmienione wynagrodzenie zostało ustalone w wysokości 137.022,00 zł. Ustalono, że w ramach udzielonego zamówienia NAVKOM SYSTEM s.c. do czasu zakończenia kontroli nie zrealizowała dostawy 2 butli gaśniczych z przyczyn od niej niezależnych. Jednocześnie, aby nie przedłużyć końcowego terminu przeglądu śmigłowca, zaproponowała TOPR naprawienie na własny koszt starych gaśnic i dostarczenie ich do WSK PZL-Świdnik S.A. Na podstawie wystawionej faktury VAT nr 25/12/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r., Zleceniobiorca zapłacił NAVKOM SYSTEM s.c. za wykonanie remontu 2 prądnic wynagrodzenie w wysokości 83.935,20 zł. W oparciu o dokumentację źródłową ustalono, że dostawa dwóch butli za kwotę 53.086,80 zł nie była zaplanowana do rozliczenia ze środków pochodzących z dotacji MSW. Udzielając odpowiedzi Wiceprezes TOPR wyjaśnił, że w celu nie przedłużania końcowego terminu przeglądu śmigłowca, wykonawca na własny koszt dostarczył do WSK PZL-Świdnik S.A. dwie butle gaśnicze wypożyczone do czasu zrealizowania zamówienia. Ustalono, że w celu formalnego załatwienia sprawy, Wiceprezes TOPR w dniu 10 lutego 2015 r. wezwał NAVKOM SYSTEM s.c. do doprowadzenia zmiany umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej²⁵.

Mając na uwadze powyższe ustalenia stwierdzono, że wszczynając postępowania o udzielenie zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego, TOPR zamieszczało ogłoszenia o zamówieniu oraz o ich udzieleniu w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie i na stronie internetowej zamawiającego. Ogłoszenie o przetargu i udzieleniu zamówienia na wyposażenie ratowników górskich w sprzęt i ekwipunek zostało przekazane także Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich do zamieszczenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Ponadto, rozpoczynając procedurę przetargową, w której wartość szacunkowa zamówienia przekraczała kwotę 30.000 euro, Zleceniobiorca każdorazowo zawiadamiał Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o zamiarze udzielenia zamówienia publicznego oraz uzasadniał faktyczny i prawny wybór trybu z wolnej ręki²⁶. Opracowane w TOPR specyfikacje istotnych warunków zamówień²⁷, zawierały wszystkie wymagane ustawą *Pzp* informacje o zamówieniu²⁸. Poza tym, we wszystkich badanych przypadkach opracowano opisy warunków udziału w postępowaniach oraz sposobu dokonania oceny ich spełnienia, w tym opisy warunków w zakresie wymaganej od wykonawcy niezbędnej wiedzy, doświadczenia, dysponowania potencjałem i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia oraz warunków w zakresie sytuacji ekonomicznej i finansowej wykonawcy zapewniającej realizację zamówienia. W kontrolowanych postępowaniach zamawiający żądał od wykonawców dokumentów potwierdzających spełnianie

²⁵ Załącznik do odpowiedzi Wiceprezesa TOPR z dnia 10 lutego 2015 r.

²⁶ W związku z wyborem podstawy prawnej do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych w trybie z wolnej ręki, Zleceniobiorca nie był zobowiązany do powołania komisji przetargowej (art. 67 ust. 4 ustawy *Pzp*).

²⁷ Zwane też dalej SIWZ.

²⁸ W sporządzonych przez komisje przetargowe SIWZ zostały właściwie określone: terminy składania ofert, terminy realizacji zamówień, terminy związania ofertą, warunki udziału w postępowaniach oraz opisy sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków, opisy sposobów obliczania ceny.

warunków udziału w postępowaniach²⁹. W każdym z badanych przypadków, w ramach przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, został opracowany projekt umowy lub istotne postanowienia. Wszystkie wskazane powyżej czynności i sporządzone dokumenty były zgodne z ustawą *Pzp*. W prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych były przestrzegane wewnętrzne regulacje dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia publicznego³⁰. Ustalono, że komisja przetargowa była powoływana zgodnie z ustawą *Pzp*. Wiceprezes i Naczelnik TOPR nie udzielali innym osobom pełnomocnictwa do zawarcia w ich imieniu umów o udzielenie zamówień publicznych, jak też nie zlecali osobie trzeciej przygotowania oraz przeprowadzania przetargów.

Ponadto stwierdzono, że w zawartych przez TOPR umowach z wykonawcami, określono warunki realizacji oraz odbioru przedmiotu zamówienia, wymagania gwarancyjne i serwisowe, warunki realizacji płatności oraz naliczania kar umownych.

Dokonując oceny stosowania przez Zleceniobiorcę przepisów ww. ustawy stwierdzono, że w 2 z 11 kontrolowanych przetargach³¹ nieprawidłowo określono wartość szacunkową zamówień, gdyż kwoty jakie Zleceniobiorca zamierzał przeznaczyć na sfinansowanie ww. zamówień, były tożsame z ich wartością szacunkową³². Ponadto stwierdzono, że w 5 z 12 kontrolowanych protokołach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego³³ zamieszczone zostały błędne lub niedokładne informacje o czynnościach podjętych przez komisje przetargowe. Ponadto w postępowaniu, którego wartość zamówienia nie przekraczała 30.000 euro, które nie było przeprowadzone na podstawie ustawy *Pzp* sporządzono protokół postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, co spowodowało nieprawidłową numerację później przeprowadzonych przetargów. Opisane powyżej uchybienia były spowodowane nieznaną przyczyną przepisów ustawy *Pzp* oraz brakiem należytej staranności w prowadzeniu dokumentacji przetargowej.

Reasumując należy stwierdzić, że w celu udzielenia zamówień publicznych na dostawy i usługi, które zostały zrealizowane w ramach dotacji przekazanej w 2014 r. przez Ministra Spraw Wewnętrznych, w Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym stosowano przepisy ustawy *Prawo zamówień publicznych*. W związku z czym, przyznane środki finansowe, zostały wydatkowane zgodnie z postanowieniami zawartych umów, z zastosowaniem przy ich wydatkowaniu zasad równego traktowania oraz uczciwej konkurencji i przejrzystości.

WYDATKOWANIE ŚRODKÓW W RAMACH UDZIELONYCH DOTACJI:

Na podstawie objętych badaniem kontrolnym dokumentów ustalono, że poniesione wydatki na realizację zadań z zakresu ratownictwa górskiego określonych w ustawie *o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich* były zgodne z postanowieniami umów dotacyjnych oraz załączonymi do umów ofertami realizacji zadań publicznych. Podmiot

²⁹ Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817, z późn. zm.).

³⁰ *Regulamin pracy komisji przetargowej* z dnia 12 maja 2008 r.

³¹ Postępowanie nr 8/2014 i nr 12/2014.

³² Należy wskazać, że sposób ustalania wartości szacunkowej zamówienia oraz kwotę, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia określa art. 32 ust. 1 ustawy *Prawo zamówień publicznych* oraz art. 86 ust. 3 tej ustawy. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy, podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Wskazana wartość brutto wynagrodzenia została określona w art. 86 ust. 3 ustawy *Pzp*, zgodnie z którym bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podaje kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.

³³ Określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).

kontrolowany przedstawiał dokumenty źródłowe³⁴ potwierdzające wykonanie wydatków w ramach zadań powierzonych do realizacji na podstawie zawartych umów.

Analiza dokumentacji źródłowej dotyczącej umów dotacyjnych nr **2/DRIOL/DB/2014** oraz **3/DRIOL/DB/2014** potwierdziła, że podmiot kontrolowany prawidłowo wydatkował środki publiczne otrzymane na realizację zadań publicznych z zakresu ratownictwa górskiego. W celu sprawdzenia prawidłowości wykorzystania środków finansowych przeznaczonych w 2014 r. na zadania zlecone, kontroli poddano 100 % ogólnej liczby dokumentów księgowych dotyczących realizacji zadań zleconych w ramach umów dotacyjnych, w poszczególnych grupach kosztów.

W ramach zawartej umowy nr **2/DRIOL/DB/2014** Zleceniodawca przekazał Zleceniobiorcy dotację w wysokości **4.462.993,00 zł** na:

- Utrzymanie kadry ratowników górskich.
- Utrzymanie obsługi administracyjnej.
- Wyposażenie ratowników górskich w sprzęt i ekwipunek.
- Zakup specjalistycznego samochodu terenowego do ratownictwa górskiego.
- Rozbudowę systemu łączności radiowej w ramach systemu bezpieczeństwa w Tatrach.

W ramach zawartej umowy nr **3/DRIOL/DB/2014** Zleceniodawca przekazał Zleceniobiorcy dotację w wysokości **6.684.888,00 zł** na:

- Zapewnienie bieżącej obsługi lotniczo technicznej.
- Obowiązkowe ubezpieczenie lotnicze.
- Utrzymanie zaplecza dla śmigłowca i załogi.
- Przeprowadzenie remontu śmigłowca.

W zakresie umowy nr 2/DRIOL/DB/2014 ustalono, że:

Na podstawie *Sprawozdania końcowego* złożonego za okres od stycznia do grudnia 2014 r. oraz przekazanej kontrolującym dokumentacji księgowej ustalono, że z przyznanej dotacji – **4.462.993,00 zł**, faktycznie wydatkowano kwotę w wysokości **4.429.044,18 zł** na utrzymanie kadry ratowników górskich i obsługi administracyjnej oraz na zakup: sprzętu i ekwipunku ratowniczego, wyposażenia specjalistycznego, wyposażenia specjalistycznego - sprzętu do łączności radiowej i lin do ratownictwa, samochodu terenowego oraz sprzętu do łączności radiowej.

Niewykorzystaną kwotę w wysokości **33.948,82 zł** (w tym **2.950,31 zł** z wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń ratowników górskich i administracji oraz **30.998,51 zł** z przetargu na samochód terenowy), zwrócono na rachunek bankowy MSW, zgodnie z zapisami § 11 umowy dotacyjnej w dniu 14 stycznia 2015 r., w związku z powyższym nie było konieczności naliczenia odsetek jak dla zaległości podatkowych. Szczegółowe informacje w zakresie faktycznego wykorzystania środków oraz zwrotu kosztu z realizacji poszczególnych zadań zrealizowanych w ramach obydwu umów dotacyjnych, przedstawiono w poniższej tabeli.

³⁴ które obejmowały m.in.: listy wynagrodzeń ratowników górskich i pracowników administracyjnych, faktury, potwierdzenia zapłaty, wyciągi bankowe, sprawozdania częściowe oraz sprawozdania końcowe.

nr konta	koszty	plan	faktycznie wykorzystane środki na poszczególne zadania	kwota zwrotu z poszczególnych zadań
130-2	Wydatki MSW			
130-2-1	Ratownicy górscy			
130-2-1-1	Wynagrodzenia ratowników	1 916 250,00	1 916 249,55	0,45
130-2-1-2	Ubezpieczenia społeczne	400 855,00	399 330,16	1 524,84
130-2-1-3	Fundusz socjalny	38 325,00	38 287,55	37,45
130-2-1-4	Ubezpieczenia ratowników	28 218,00	28 218,00	0,00
130-2-1-5	PFRON	38 988,00	38 795,12	192,88
130-2-1-6	Sprzęt i ekwipunek	1 189 000,00	1 189 000,00	0,00
130-2-1-7	wyposażenie specjalist. 2.3	24 661,00	24 661,00	0,00
130-2-1-8	wyposażenie śmigłowca 2.2	100 000,00	100 000,00	0,00
130-2-1-9	łączność 2.5	238 000,00	238 000,00	0,00
130-2-1-10	samochód	250 000,00	219 001,49	30 998,51
RAZEM		4 224 297,00	4 191 542,87	32 754,13
130-2-2	Administracja			
130-2-2-1	Wynagrodzenia admin	169 244,00	169 244,00	0,00
130-2-2-2	Dodatek funkcyjny naczelnika	21 600,00	21 600,00	0,00
130-2-2-3	Ubezpieczenia społeczne	38 900,00	37 846,71	1 053,29
130-2-2-4	Fundusz socjalny	4 380,00	4 375,72	4,28
130-2-2-5	PFRON	4 572,00	4 434,88	137,12
RAZEM		238 696,00	237 501,31	1 194,69

W rozliczeniu przedmiotowej umowy dotacyjnej nie przekroczono wysokości kosztów w poszczególnych pozycjach kosztów określonych w *Zaktualizowanym kosztorysie* oraz w *Zestawieniu etatów administracyjnych finansowanych ze środków MSW*.

W zakresie umowy nr 3/DRIOL/DB/2014 ustalono, że:

Na podstawie *Sprawozdania końcowego* złożonego za okres od stycznia do grudnia 2014 r. oraz przekazanej kontrolującym dokumentacji księgowej ustalono, że z przyznanej łącznie kwoty dotacji **6.684.888,00 zł** faktycznie wydatkowano kwotę w wysokości **6.639.131,13 zł** na: obsługę lotniczo-techniczną (za 5 miesięcy i 10 dni), wsparcie i konsultacje techniczne podczas remontu, obowiązkowe ubezpieczenie lotnicze, remonty, konserwacje, przeglądy śmigłowca dla utrzymania sprawności technicznej (zakup i wymiana części-zgodnie z kosztorysem) oraz na pozostałe utrzymanie zaplecza dla śmigłowca i załogi, dzierżawy, ubezpieczenia, bieżące naprawy.

Niewykorzystaną kwotę w wysokości **45.756,87 zł** zwrócono na rachunek bankowy MSW, zgodnie z zapisami § 11 umowy dotacyjnej w dniu 14 stycznia 2015 r., w związku z powyższym nie było konieczności naliczenia odsetek jak dla zaległości podatkowych. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono w poniższej tabeli.

nr konta	koszty	plan	faktycznie wykorzystane środki na poszczególne zadania	kwota zwrotu z poszczególnych zadań
130-2-3	Śmigłowiec SOKÓŁ			
130-2-3-1	Obsługa bieżąca	504 727,00	504 726,40	0,60
130-2-3-2	Remonty, konserwacje	5 942 182,00	5 896 425,73	45 756,27
130-2-3-3	Ubezpieczenia lotnicze	137 100,00	137 100,00	0,00
130-2-3-4	Pozostałe - baza	93 500,00	93 500,00	0,00
130-2-3-5	Dodatkowa obsługa techniczna	7 379,00	7 379,00	0,00
RAZEM		6 684 888,00	6 639 131,13	45 756,87

W rozliczeniu przedmiotowej umowy dotacyjnej nie przekroczono wysokości kosztów w poszczególnych pozycjach kosztów określonych w *Zaktualizowanym kosztorysie realizacji zadania*.

2. Terminowość realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych

Realizacja zadań i faktyczne wydatkowanie środków finansowych przebiegało zgodnie z terminami określonymi w umowie. Zadania zostały zrealizowane zgodnie ze *Zaktualizowanym harmonogramem*

realizacji zadania³⁵ oraz Zaktualizowanym szczegółowym zakresem rzeczowym zadania publicznego proponowanego do realizacji³⁶. Ustalono ponadto, że informacja o finansowaniu zleconego zadania w ramach środków pochodzących z dotacji została umieszczona na: dokumentach księgowych potwierdzających sfinansowanie kosztów zleconego zadania ze środków dotacji w ramach umowy, stronie internetowej Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (www.topr.pl) oraz tablicach znajdujących się na budynkach: bazy śmigłowca oraz siedziby głównej organizacji, a także częściowo na nowo zakupionym sprzęcie i ekwipunku ratowniczym. Niemniej jednak, w toku kontroli stwierdzono, że Zleceniobiorca nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z § 7 ust. 3 umowy Nr 2/DRIOL/DB/2014, w zakresie umieszczenia na nowo zakupionym sprzęcie łączności informacji o jego zakupie ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Powyższe uznane zostało za **uchybie**, nie mające wpływu na sposób realizacji zadań publicznych.

3. Poprawność prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokumentacji dotyczącej zadań publicznych.

Na podstawie dokonanych ustaleń stwierdzono, że w TOPR poprawnie prowadzono wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową i ewidencję księgową zadania publicznego, przy użyciu programów komputerowych systemu Symfonia. Sposób prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej umożliwia identyfikację poszczególnych operacji księgowych. W toku czynności kontrolnych ustalono, że sprzęt zakupiony w ramach przeprowadzonych postępowań przetargowych ze środków pochodzących z dotacji częściowo znajduje się w magazynie TOPR, a częściowo został rozdysponowany ratownikom realizującym zadania powierzone³⁷.

Kontrola wykazała, że rozliczenia wynikające z obydwu umów dotacyjnych były regulowane z rachunku bankowego Zleceniobiorcy, który był jedynym jego właścicielem, w ING Banku Śląskim Nr 25 1050 1722 1000 0023 0273 0896, wskazanym w umowach i na którym były księgowane uznania i obciążenia wynikające z tych umów. Ustalono, że na ww. rachunku były przechowywane środki finansowe przekazane przez Zleceniodawcę, które nie były oprocentowane.

Na podstawie wyciągów bankowych stwierdzono, że kwoty dotacji były przekazywane Zleceniobiorcy w transzach w wysokościach i terminach określonych w umowach dotacyjnych, z uwzględnieniem zmian wynikających z zawartych aneksów³⁸.

Stwierdzono, że TOPR, zgodnie z zapisami § 4 pkt 2 umów dotacyjnych, by otrzymać środki w ramach przyznanych dotacji w kolejnych transzach, było zobowiązane do wydatkowania 70 % już otrzymanych środków dotacji. Ustalono, że w zakresie umowy 3/DRIOL/DB/2014, w okresie styczeń-marzec 2014 r., środki z dotacji przyznane w ramach I transzy w dniu 27 stycznia 2014 r. w wysokości 626 000,00 zł do dnia 31 marca 2014 r. nie zostały wykorzystane w 70 %. W I kwartale 2014 r. wykorzystano środki w wysokości 355.642,54 zł, co stanowiło 56,8 % środków otrzymanych w ramach I transzy. Wobec powyższego, podmiot kontrolowany, w porozumieniu ze Zleceniodawcą, sporządził *miesięczne*

³⁵ Stanowiącym załącznik nr 3 do umowy nr 2/DRIOL/DB/2014.

³⁶ Stanowiącym załącznik nr 2 do umowy nr 3/DRIOL/DB/2014.

³⁷ Zgodnie z zestawieniem wygenerowanym z systemu Symfonia: Magazyn wg daty wystawienia od dnia 1 września 2014 r. do dnia 10 lutego 2015 r. oraz zestawieniem magazynowym towarów wg daty wystawienia na dzień 10 lutego 2015, magazyn MAG1.

³⁸ W zakresie umowy nr 2/DRIOL/DB/2014: I transza w wysokości 723.993,00 – w dniu 27 stycznia 2014 r., II transza w wysokości 750.000,00 zł – w dniu 15 maja 2014 r., III transza w wysokości 1.345.000,00 zł - w dniu 13 sierpnia 2014 r., IV transza w wysokości 1.144.000,00 zł – w dniu 14 listopada 2014 r., V transza w wysokości 500.000,00 zł – w dniu 22 grudnia 2014 r.,

W zakresie umowy nr 3/DRIOL/DB/2014: I transza w wysokości 626.000,00 zł – w dniu 27 stycznia 2014 r., II transza w wysokości 600.000,00 zł – w dniu 15 maja 2014 r., III transza pierwotnie zaplanowana na kwotę w wysokości 5.882.893,00 zł – w dniu 14 listopada 2014 r., w związku z Aneksem nr 3 do umowy dotacyjnej z dnia 17 grudnia 2014 r. została pomniejszona o kwotę w wysokości 424.005,00 zł, która to kwota została zwrócona na konto MSW w dniu 1 grudnia 2014 r. Wobec powyższego per saldo z III transzy wynosiło 5.458.888,00 zł.

sprawozdanie za kwiecień 2014 r., w którym wykazał zrealizowane wydatki w kwocie zł 161.437,45 zł, co w podsumowaniu z I kwartałem 2014r. dało łączne wydatki w wysokości 517.079,99 zł - i stanowiło 82,6 % środków przekazanych w I transzy. Poza przedmiotowym przypadkiem, w pozostałych kwartałach 2014 r. obydwu umów dotacyjnych, limit 70 % wydatkowanych środków z poprzednich transz, był osiągany.

Kontrolowane dokumenty księgowe zawierały elementy określone w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*³⁹ i zawierały adnotacje o ich sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym wraz z datami tych sprawdzeń przez upoważnione osoby. Faktury, listy wynagrodzeń ratowników górskich oraz pracowników administracyjnych były zatwierdzane przed dokonywaniem wypłat, a zobowiązania i płatności dokonywano terminowo, w związku z powyższym nie naliczano odsetek za zwłokę. Przy czym stwierdzono, że w jednym przypadku, w zakresie umowy nr 2/DRIOL/DB/2014 – *zakup sprzętu i ekwipunku dla ratowników*, płatności za otrzymany towar dokonano po terminie wskazanym na fakturze. Powyższe wynikało z faktu, że w dniu 27 września 2014 r. została wystawiona przez kanadyjską firmę ARC'TERYX faktura na kwotę 32.583,15 zł⁴⁰ z terminem płatności 30 dni, zatem do dnia 27 października 2014 r. Przedmiotowa faktura wraz z zakupionym towarem została dostarczona do TOPR w dniu 30 października 2014 r. W związku powyższym, zapłaty za ww. fakturę dokonano w dniu 25 listopada 2014 r. - czyli w terminie 30 dni od faktycznego otrzymania faktury i towarów. W toku czynności kontrolnych stwierdzono ponadto, że w dniu 6 listopada 2014 r. została sporządzona korekta *Deklaracja VAT-7* za miesiąc wrzesień 2014 r., która dotyczyła wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów od firmy ARC'TERYX. Łączny podatek należny VAT wyniósł 9.988,00 zł. Różnicę w wysokości 1.667,00 zł opłacono ze środków własnych TOPR, z rachunku podstawowego. W związku z tym, że kwota podatku należnego VAT z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów i usług dotyczyła zakupu ekwipunku finansowanego w ramach udzielonej przez MSW dotacji, w dniu 18 grudnia 2014 r. dokonano refundacji wydatku w wysokości 7.494,00 zł, z rachunku bankowego wskazanego w umowie dotacyjnej na podstawowy rachunek bankowy TOPR. Mając na uwadze zapisy § 3 ust. 2 oraz § 6 ust. 1 umowy dotacyjnej, opisane powyżej działanie uznane zostało jako **uchybie**, nie mające jednak wpływu na realizację zadania publicznego. Niemniej jednak, zachwiana została przejrzystość ewidencjonowanych operacji finansowo-księgowych, do których Zleceniobiorca był zobligowany zapisami umowy dotacyjnej.

Stwierdzono ponadto, że badane faktury posiadały sporządzony w sposób trwały opis, z którego wynikały informacje, z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów, usług lub innego rodzaju opłaconej należności. Niemniej stwierdzono, że na odwrocie każdej z kontrolowanych faktur brak było pieczęci organizacji podmiotu kontrolowanego⁴¹, co uznane zostało za **uchybie formalne**, które w trakcie kontroli zostało wyeliminowane.

Wszystkie faktury, jak również listy wynagrodzeń ratowników górskich oraz pracowników administracyjnych posiadały udokumentowane potwierdzenie zapłaty w formie przelewu bankowego oraz wyciągu bankowego. W wyniku analizy dokumentów finansowych stwierdzono, iż poniesione wydatki zostały zakwalifikowane do właściwych grup kosztów.

Ustalono, że utworzone konta księgowe w Zakładowym Planie Kont podmiotu kontrolowanego odpowiadają pozycjom w kosztorysach realizacji zadań, które były załącznikami do obydwu umów

³⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.

⁴⁰ Pozycja ze *Sprawozdania końcowego* nr 57 – faktura nr FV 3120253 z dnia 27 września 2014 r. na kwotę w wysokości 32 583,15 zł.

⁴¹ Co było wymogiem określonym w przypisach do załącznika nr 3 (wzór – sprawozdanie częściowe/końcowe) do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru do umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania.

dotacyjnych. Wyjątek stanowiło konto księgowo 130-2-3-3 – Ubezpieczenia lotnicze i jego zapisy w IV kwartale 2014 r. Ustalono, że w okresie od stycznia do września 2014 r. zgodnie z umową dotacyjną nr 3/DRIOL/DB/2014 – w *Kosztorysie realizacji zadania* była wyszczególniona jedna pozycja dotycząca ubezpieczeń śmigłowca - *Obowiązkowe ubezpieczenie lotnicze (za 7 miesięcy)* – i takie konto księgowo zostało utworzone – 130-2-3-3 – Ubezpieczenia lotnicze. Natomiast, zgodnie z aneksem nr 2 z dnia 12 listopada 2014 pozycja 3. *Obowiązkowe ubezpieczenia lotnicze, w Zaktualizowanym kosztorysie realizacji zadania* została rozdzielona na dwie pozycje: 3.1 – *Obowiązkowe ubezpieczenia OC za 2014 rok*, 3.2 – *Ubezpieczenie AC za 2014 rok obniżone do szkód naziemnych (bez lotów) za okres od 11 czerwca do 31 grudnia 2014 r.* Z uwagi, że do konta księgowego, na którym istnieją zapisy nie można utworzyć kont analitycznych, zapisy wydatków dotyczących ubezpieczenia OC i AC śmigłowca ratowniczego, były rejestrowane na zbiorczym koncie 130-2-3-3 – Ubezpieczenia lotnicze.

Wydatki związane z realizacją poszczególnych zadań były dokonywane we właściwych okresach sprawozdawczych, zgodnie z przedstawionymi Sprawozdaniem, a środki finansowe wykorzystane w terminie wskazanym w umowach dotacyjnych.

4. Prawdliwość i terminowość rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadań pod względem rzeczowym i finansowym.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że *Sprawozdania kwartalne* oraz *Sprawozdania końcowe z realizacji zadań publicznych* były sporządzone na prawidłowym formularzu, zawierały wszystkie niezbędne informacje oraz wymagane zestawienia (faktur, statystyczne) i przekazywane były do Zleceniodawcy terminowo. Wydatki związane z realizacją poszczególnych zadań dokonywane były we właściwych okresach sprawozdawczych, zgodnie z przedstawionymi *Sprawozdaniem*, a środki finansowe wykorzystane w terminie wskazanym w umowach dotacyjnych.

W zakresie umowy nr 2/DRIOL/DB/2014 w *Sprawozdaniu końcowym* ustalono, że w części I *Sprawozdanie merytoryczne* w pkt 2, w kolumnie *Poszczególne działania w zakresie realizowanego zadania publicznego wraz z krótkim opisem wykonania zadania, w pozycji „Zakupy środków łączności, transportu, sprzętu i ekwipunku ratowniczego oraz wyposażenia specjalistycznego”* w części dotyczącej *wyposażenia specjalistycznego*, wyszczególniono zakup pokrowców do radiotelefonów za kwotę 21.156,00 zł oraz lin za kwotę 3.505,00 zł, czyli łącznie za 24.661 zł, tj. kwotę zgodną z kosztorysem.

W związku z tym dalszy zapis, stanowiący, że *wartość zakupu wynosiła 24.048,73 zł, a pozostała kwota powyżej planowanych 24.661,00 zł, została pokryta ze środków własnych*, uznany został za błąd rachunkowy, ponieważ błędnie wskazano łączną wartość zakupu oraz nie wskazano kwoty, jaka została pokryta ze środków własnych⁴². Ponadto, w części II *Sprawozdanie z wykonania wydatków*, w pkt 2 *Rozliczenie ze względu na źródło finansowania* w kolumnie *Całość zadania zgodnie z umową* w wierszu *Koszty pokryte z dotacji* oraz w wierszu ogółem należy wykazać faktyczną kwotę dotacji w wysokości 4.462.993 zł⁴³, przekazaną w 2014 r. na realizację przedmiotowego zadania. Jednocześnie, w rubryce *Bieżący okres sprawozdawczy* – za okres realizacji zadania, błędnie wpisano okres rozliczeniowy zamiast styczeń-grudzień 2014, wpisano lipiec – wrzesień 2014. Ponadto, w poz. I. pkt 2 *Rodzaj kosztów* błędnie wpisano *Zakup sprzętu i ekwipunku ratowniczego oraz wyposażenia specjalistycznego*, zamiast - zgodnie ze *Zaktualizowanym kosztorysem* - *Zakup środków łączności, transportu, sprzętu i ekwipunku ratowniczego oraz wyposażenia specjalistycznego*. Powyższe błędy zostały uznane za **uchybie**, które w trakcie czynności kontrolnych zostały wyeliminowane.

⁴² Dot. faktur: FAB/15/12/2014, FA/003620/2014, FVS/1599/12/201 na łączną kwotę w wysokości 24 828,72 zł, z czego 24 661,00 zł pokryto ze środków dotacji, natomiast kwotę 167,72 pokryto ze środków własnych

⁴³ Wskazali kwotę 3 962 993,00 zł

W zakresie umowy nr 3/DRIOL/DB/2014 w *Sprawozdaniu końcowym* ustalono, że w części I *Sprawozdanie merytoryczne* w pkt 2, w kolumnie *Poszczególne działania w zakresie realizowanego zadania publicznego wraz z krótkim opisem wykonania zadania*, w pozycji „*Remonty, konserwacje, przeglądy śmigłowca dla utrzymania sprawności technicznej, wraz ze wsparciem i konsultacjami technicznymi podczas remontu*” wpisano informację dotyczącą zakupu nowych gaśnic w firmie NAVCOM SYSTEM na kwotę 53.087,00 zł., których zakup został przesunięty do realizacji na 2015 r. Z informacji przekazanej przez Naczelnika TOPR wynika⁴⁴, że zauważony został błąd we wniosku o aneks z dnia 28 października 2014 r., który został także powielony w kosztorysie do aneksu nr 3 przedmiotowej umowy dotacyjnej. W zestawieniu kosztów omyłkowo została ujęta pozycja: zakup 2 butli przeciwpożarowych w firmie NAVCOM SYSTEM na kwotę 53.087,00 zł, przy czym kwoty tej nie ujęto w podsumowaniu wartości zadania w rubryce „*dodatkowe i zmienne*” – 1.324.979,00 zł., a co się z tym wiąże - nie zmieniło to ogólnej wartości *remontu* (...) z aneksu nr 3 do umowy nr 3/DRIOL/DB/2014 na kwotę 5.942.182,00 zł. Powyższa pomyłka nie miała wpływu na realizację zadania objętego przedmiotową umową dotacyjną. Ponadto, w części II *Sprawozdanie z wykonania wydatków*, w pkt 1 błędnie wpisano rodzaj kosztów - Obsługa lotniczo-techniczna (za 7 miesięcy), zgodnie bowiem ze *Zaktualizowanym kosztorysem realizacji zadania* winno być *Bieżąca obsługa lotniczo-techniczna (za 5 miesięcy i 10 dni)*. Powyższe błędy zostały uznane za **uchybie**, które w trakcie czynności kontrolnych zostały wyeliminowane.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że *Sprawozdania kwartalne* i *końcowe* były podpisane przez osoby uprawnione, a wydatki wskazane w sprawozdaniu z wykonania zadania publicznego były tożsame z wydatkami wynikającymi z przedłożonej kontrolującym dokumentacji księgowej.

5. Wykonanie zaleceń pokontrolnych sformułowanych po kontroli przeprowadzonej przez MSW w okresie 5-11 lutego 2013 r.

Analizując dokumentację przetargową stwierdzono, że w zakresie stosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych*, zostały wykonane zalecenia pokontrolne sformułowane w lutym 2013 r.

W ramach realizacji zaleceń pokontrolnych TOPR podjęło działania mające na celu uregulowanie zasad udziału ratowników górskich w wypadkach poza terenem wskazanym w art. 6 ww. ustawy *o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich*⁴⁵.

Efektom podjętych prac było wyrażenie przez Ministra Spraw Wewnętrznych zgody na ujęcie w umowie na 2015 r. zapisu, na podstawie którego wykorzystanie w szczególnych sytuacjach poza górami śmigłowca TOPR, będzie możliwe pod warunkiem, że nie zakłóci to realizacji zleconego zadania oraz jeżeli Zleceniobiorca wykaże w dokumentacji jego użycie, a także dokona zwrotu kosztów w wysokości ryczałtowej ustalonej na poziomie 12.000,00 zł za godzinę lotu śmigłowca. Mając na uwadze powyższe postanowienia, Naczelnik Tatrzańskiego Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w dniu 14 listopada 2014 r. złożył do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wniosek o finansowanie w 2015 r. działań ratowniczych podejmowanych przez TOPR poza terenem górskim. W dniu 18 grudnia 2014 r. Wojewoda Małopolski przesłał do TOPR zapytanie ofertowe do złożenia oferty na realizację zadania polegającego na zapewnieniu użycia oraz gotowości do użycia sił i środków w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, których skala znacznie przekracza możliwości właściwego reagowania organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych zasobów.

Ustalono ponadto, że na stanie magazynowym TOPR znajduje się sprzęt zakupiony w 2012 r., na którym została umieszczona informacja o sfinansowaniu zakupu ze środków pochodzących z dotacji MSW.

⁴⁴ Pismo z dnia 30 grudnia 2014 r. skierowane do DRIOL MSW z wyjaśnieniami.

⁴⁵ Załączniki do odpowiedzi Naczelnika TOPR udzielonej w dniu 11 lutego 2015 r.

WNIOSKI I ZALECENIA:

1. Określanie wartości szacunkowej zamówienia zgodnie z ustawą *Prawo zamówień publicznych* oraz rzetelne dokumentowanie przez komisję przetargową w *Protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego* wszystkich informacji o prowadzonym przetargu.
2. Rzetelne prowadzenie dokumentacji przetargowej.
3. Dołożenie należytej staranności przy dokonywaniu kontroli dokumentów finansowo-księgowych pod względem formalnym, jak również przy sporządzaniu *Sprawozdań końcowych*.
4. Dla zwiększenia przejrzystości wydatkowania środków w ramach udzielonej dotacji MSW, dokonywanie wydatków z konta wskazanego w umowie dotacyjnej.
5. Zamieszczenie na zakupionym sprzęcie informacji o sfinansowaniu zakupu ze środków MSW, zgodnie z postanowieniami umowy.

POUCZENIE DLA PODMIOTU KONTROLOWANEGO:

Zgodnie z art. 42 ust. 2 - 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa górskiego objęty kontrolą może wnieść do kontrolującego na piśmie umotywowane zastrzeżenia do protokołu kontroli, w tym do sformułowanych wniosków i zaleceń, lub podpisuje protokół kontroli.

Zgłoszone zastrzeżenia kontrolujący może uznać za zasadne, zmieniając lub uzupełniając protokół kontroli, albo uznać je za niezasadne i przekazać stanowisko podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa górskiego objętemu kontrolą. Zastrzeżenia wniesione po terminie, przez osobę nieuprawnioną lub bez zachowania formy pisemnej pozostawia się bez rozpatrzenia.

W przypadku uznania zasadności zastrzeżeń zmieniony lub uzupełniony protokół kontroli zostaje przekazany ponownie do podpisu podmiotowi uprawnionemu do wykonywania ratownictwa górskiego objętemu kontrolą.

W myśl art. 43 ust. 1 ww. ustawy podmiotowi objętemu kontrolą przysługuje prawo odmowy podpisania protokołu kontroli i złożenia w terminie 5 dni od dnia jego otrzymania pisemnego wyjaśnienia kontrolującemu przyczyn odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie wstrzymuje realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa górskiego objęty kontrolą, w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli, stanowiska kontrolującego, o którym mowa w art. 42 ust. 3, lub poprawionego protokołu kontroli zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych o wykonaniu wniosków i zaleceń pokontrolnych zawartych w protokole kontroli albo o przyczynach ich niewykonania.

Helena Podgórska - kierownik zespołu

.....

Monika Myszkowska - członek zespołu

.....

.....

pieczęć i podpis kierownika jednostki

Wykonano w 2 egz.:

1. Egz. Nr 1 – TOPR
2. Egz. Nr 2 – aa